

„MA MÁR BÁTRABBAN KEZDEK EL MERÉSZ ÁLMOKAT SZÖNI”

Számomra különlegesen szép és várankozással teli volt 2004 szeptember elseje. Nagy és merész álmom vált valóra. Harmincegy évesen rászántam magam, hogy középiskolába jelentkezsem.

Tíz hónapos koromban már megtettem az első lépéseim, de hirtelen egyik napról a másikra megbetegedtem. Ekkor kezdődött szüleim végeláthatatlan küzdelme. Orvostól orvosig rohanguáltak. Az egyszerű megfázásnak tűnő betegség DMP-izomsorvadás volt. A dokik nem tudtak mit kezdeni velem, mert addig csak férfiaknál találtak ilyen tünetekkel. Nyíltan, kertelés nélkül megmondták: önmagamot nem fogom tudni ellátni, és az izmaim folyamatosan gyengülnek, sorvadnak, ez a folyamat feltartóztathatatlan, legfeljebb tíz-tizenkét évet élhetnek.

Szüleim nem akartak intézetbe adni, ezért addig járták a hivatalokat, amíg sikerült elintézni, hogy nyolc éven keresztül hetente kétszer kijöjjön hozzánk egy tanítónő.

Nővérem három évvel idősebb, öcsém négy évvel fiatalabb nálam, így láthattam, hogy ők mennyivel másként tanulnak, és mennyivel több élmény a mindennapos suliba járás. Amikor már tudtam olvasni, írni, számolni, együtt tanulhattam velük. Közösen gyakoroltuk az éneket és még számtalan olyan dolgot, ami az én órarendemből kimaradt.

Öcsém informatika szakkörös volt. Sokszor készített itthon programokat. Ilyenkor ámulva figyeltem, milyen gyorsan jár az egér a keze alatt.

Anya reggelente készítette az uzsonnákat, és útnak indította a testvéreimet, néha eljátszottam a gondolattal: milyen lenne, ha én is mehetnék velük? Hátamon vihetném az iskolatáskát. Milyen jó lehet a többi gyerekkel kint szaladgálni az udvaron a szünetekben! Utána beülni a padba, és velük írni, olvasni, számolni... Nekem a gyerekkorom egészen más volt. Nem élhettem a gondtalan gyermekéveket. Vizsgálatok, gerinccsapások, szövegtanok és egyéb fájdalmas kezelések voltak a játszótérek, labdázások helyett. Nem ismerhettem meg az iskola, a tantermek kellemes illatát, gyerekzsivaját, ehelyett a kórterem áporodott levegője, gyermeksírárok, szenvedések jutottak.

Nagyon nehezen szoktam meg a gerincferdülésem, kerekesebb székem.

Egyszerűbb volt majdnem huszonnyolc évig a sarokban gubbasztani, sajnálni önmagam, mint elfogadni a megmásíthatatlant.

Amikor beiratkoztam a gimnáziumba, eszembe jutott, milyen sok anyagot átlapoztunk otthon: „erre úgysem lesz szükséged”. Akkor még sem a tanítónő, sem én nem tudtuk, később ez majd mennyi nehézséget, hátrányt fog okozni.

Tudtam, nehéz lesz, hiszen sose jártam óvodába, az iskolába minden évben csak egyszer kellett bemennem, hogy az év végi záróvizsgát letegyem. Így most majd egy egészen más világ nyílik meg előttem, addig ismeretlen élményekkel, kihívásokkal. Az ingerszegény környezetet felváltja az iskolai élet. Addig az én tanulási ütememnek megfelelően haladtunk a tananyaggal. Megszokott bútorok közt, és a családom is ott volt a közelben. Sokszor hallhattam, ahogy anya pár helyiséggel arrébb pakol, mosogat... Ezek a neszek biztonságérzetet teremtettek bennem.

Az első tanítási napokon olyan sokan voltunk a teremben, félő volt, hogy nem jut mindenkinek hely. Az elszántság, hogy ez a negyven ember mind tanulni akar, nagyobb hitet adott. Minden korosztály képviseltette magát az osztályban – a kamaszkorútól a nagyapajelöltig.

A szünetekben a többiek kimentek, én ilyenkor egyedül maradtam, mert nem dohányzom, és mert lépcső vezet az udvarra. A nyitott ablakon beszűrődő beszélgetésekből tudtam: munkahelyi, családi gondokról, élményekről mesélnek. Józsi nevetésük szinte kitöltötte a termet, ettől még jobban szenvedtem a rám kényszerített magányban, szerettem volna köztük lenni.

Október elején kézbe kaptunk egy papírt a vizsga dátumaival. Ekkor kezdtem érezni, itt már tétje van a dolognak. Minden vizsgától, már magától a vizsga szótól is féltem. Fogalmam sem volt, mit és hogyan kell majd tennem. A padba nem tudtam beülni a kerekesebb székem miatt, ezért egy mindenes füzetet raktam az ölembe, és ebbe jegyzeteltem. Itthon pedig nyugodt körülmények közt kimásoltam,

kiegészítgettem a könyvben leírtakkal. Féltem: a vizsgán majd az ölemben készített kör, vonal, írás olyan ronda lesz, hogy nem fogadják el.

A téli szünet előtt volt a fizikavizsga. Viccelőd-tünk, hogy ez lesz a mi karácsonyi ajándékunk. Csupán néhány kérdés és számolási feladat volt a papíron. Ideges voltam, kapkodtam, minden feladatot elkezdtem, és egyet sem tudtam befejezni. Hideg zuhanyként ért, mikor negyven perc elteltével megállt előttem a tanár: letelt az idő! Két nap múlva lélegzet-visszafojtva vártam az eredményt. Biztos voltam benne, nem sikerült, mégis azt mondogattam magamban: görbülnie kell!

– Andrea, ez, sajnos, egyes – visszhangzott a tanár szava.

Pocsék érzés volt, hisz a többiek mind hármast, négyest írtak. Egész karácsonyom, szilveszterem sírósan, rosszkedvűen telt. Elvesztettem a hitem. Addig úgy gondoltam: bár fizikailag képtelen vagyok felvenni a versenyt másokkal, szellemileg mégis menni fog.

Január elsején nagy elhatározásra jutottam. A következő vizsgám biológia, ha ez jól sikerül: folytatom, ha nem: vége a gimis pályafutásomnak. Sokat tanultam, ezt az akadályt könnyen vettem, és az ötös mellé sikerült visszakapnom az önbizalmam.

Újult erővel kezdtem neki a második félévnek. Azért néha még szinte beláthatatlan messzeségre vesztett, hogy egyszer majd június elején fellélegezve élvezhetem a szünetet.

A második évfolyam már könnyebb volt egy kicsit. Az osztálytársak elfogadtak, természetesnek vették, hogy minden órán ott ülök, és elkérhetik a jegyzeteimet, ha hiányoztak, tőlem megkérdezhetik.

Már nem maradtam mindig egyedül a teremben, mert volt két srác, akik szintén nem dohányoztak, és inkább bent beszélgettek egymással és velem.

A családom támogatott, anya minden téli este várt rám, hozta a kabátom, segített felvenni. Unokatestvérem hetente egyszer átjött, és végtelen türelemmel próbálta megértetni velem a matekot. Ennek ellenére minden vizsga előtt napokig gyomoridegem volt. Olyan érzés kerített hatalmába, mintha sziklát kellene másznom, miközben több másza kő van a vállamon.

A harmadik évfolyam nem várt nehézséget hozott. Az informatikaórákat az emeleten tartották. A liftet addig senki sem használta. Ha fel akartam menni vele, szólnom kellett a takarítónőnek, kapcsolja be.

Mikor a felvonó nem működött, ideges voltam, mert tudtam: azok a gyakorlások, amiket a gépen végeznek, nagyon fognak hiányozni a vizsgán. Az

informatikát nem lehet könyvből megtanulni, és már testvérem sem tud segíteni, hiszen Angliában él.

Visszamentem az üres terembe, az elektromos kerekese székem nagyot zökkent a kűszöbön. Hogy ne múljon haszontalanul az idő, készültem a következő órára, de folyton az járt a fejemben: a többiek vajon mit csinálhatnak? Magányosnak és kirekesztettnek éreztem magam.

Az utolsó év szinte észrevétlenül elrepült, pedig rengeteg feladatot hozott. Már csak tízen maradtunk. A többiek feladták. Minden szerdán fél órával hamarabb bejártunk, hogy magyarból fel tudjunk készülni. Ismételtük a négy év anyagát, gyakoroltunk helyesen írni, feladatokat oldottunk meg. A történelmet új tanár adta le, mert aki három évig tanított bennünket, nyugdíjba kényszerült. Kértük: még ezt az évet bírja ki velünk, de nem tehetta.

November elején az osztályfőnökünk egy papírt osztott szét köztünk. Két tantárgyat kellett választanunk a matematika, történelem, irodalom mellé. Gondolkodás nélkül ikszeltem az informatikát és biológiát.

A téli szünetre minden tantárgyból megkaptuk a tételsort. Igyekeztem mindet pontosan, részletesen kidolgozni; ha valamit nem értettem, megkérdeztem a tanároktól, rákerestem az interneten. Néha úgy éreztem, könnyedén meglesz, hiszen végig erős közepes voltam. Máskor meg olyan intenzív félelem tört rám, hogy fél éjszaka sírtam.

Április közepén már az is eszembe jutott, hogy otthagynom a sulit. Inkább tartसानak gyávának, mintsem bukottnak.

Természetesen a vágy és az a rengeteg szenvedés, hogy idáig eljutottam, nem engedte a megfutamodást.

2007. május hetedikén érkezett a megmérettetés első napja. Kissé álmosan, az izgalomtól reszkető ujjakkal gombolkoztam. Bő volt az ing és a nadrág is, mégis úgy éreztem: szorít. Egyszer melegen volt, máskor meg fáztam. Kértem anyát, kísérjen el a gimnázium ajtajáig, mert biztosan szerencsét fog hozni.

Amikor megkaptam a tételt, izzadságcseppek jelentek meg homlokomon, tenyeremben, féltem, még a papírt is összemaszatolom. Egy pillanattal láttam magam kívülről, elgyötört ábrázatot, hogy papír zsebkendőt gyűrögetve próbálom eltüntetni a verejtékcseppeket. Felnéztem a tábla feletti órára. Tudtam, minél hamarabb meg kell nyugodnom, összeszednem a gondolataim, mert különben kifutok az időből. Vettem néhány mély lélegzetet, és messze távol képzeltem magam. Tengerparton, bőrömön érzem a meleg homokot, hal-

lom a tenger morajlását... Alig néhány perc elteltével sokkal jobban éreztem magam.

Tizenkét órára az első megmértetésen túl voltam.

Az írásbeli második napja volt a legnehezebb. Matematika. Egy kicsit sok idő ment el, amíg minden oldalra leírtam a nevem, talán ezért sem sikerült elég gyorsan végezni a feladatokkal. Két pont hiányzott a sikeres írásbelihez, így ebből a tantárgyból is szóbeliznem kellett.

A következő nap a történelemé volt. Az atlaszt is használhattuk az évszámokhoz és a térképek kirajzolásához, ezért egy kicsit könnyebb volt a vártnál.

Két napon szóbeliztünk, mert a harmadikosok előrehozott érettségét tehettek. Miénk volt az első nap. Az osztályunkból ötünknek kellett matematikából szóbeliznünk, így az első csoportba kerültem, kerültünk. Még mindig a matektól féltam a legjobban, de sikerült jó tételt húznom, és minden feladatot megoldanom. Sorra húztam a tételeket a többi tárgyból, írtam a vázlatokat, kulcsszavakat. Mire az utolsóhoz értem, már nagyon fáradt voltam. Zúgott a fejem, mint a méhkas.

Amikor a szóbeli után kimentem a többiekhez, falféher arcú sorstársaim tekintetéből láttam, én is szörnyen nézhetek ki.

Másnap az érettségis termünkben a vizsgaelnök ünnepélyesen bejelentette: sikeresen megértünk. Személyesen adta át a bizonyítványokat, mindenkinek gratulált. Türelmesen kellett várnom, mert a névsorban utolsóként következtem. Mikor átvettem a bizonyítványt, körbenéztem, és láttam tanárain szemén a meghatottságot, elismerést. Éreztem: ez a pillanat mindanyunknak sokat jelent.

Átszellemülten léptem az utcára. Sikerült! Negyvenen kezdtünk, csak tízen maradtunk, de én benne vagyok abban a tízben! Ma már bátrabban kezdek el merész álmokat szőni, mert tudom: ha akarom, sok mindenre képes vagyok. Az érettségi mellé egy jó nagy adag önbizalmat is kaptam.

Büszkén elmondhatom magamról: megszereztem a középfokú végzettséget, igaz, nehéz megszokni, hogy túl vagyok rajta. Hogy végre nem kell tanulni, hogy nem kell lelkiismeret-furdalást éreznem, ha filmet nézek, és nem csak tankönyveket, kötelező olvasmányokat olvashatok.

Azért egy kicsit hiányzik is a tanulás, mert amíg iskolába jártam, voltak kötelezettségeim és visszajelzések, hogy nem üresen múlnak a napok.

Az idén már én biztattam az érettségizőket: „Nyugi, ha neked sikerült, akkor nektek is menni fog!”

